

SLOVENSKI NAROD.

Iznaja vsak dan zvečer, izmši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za eden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kakor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr. če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvoje frankirani. Rokopisi se ne vračajo. Uredništvo in upravnništvo je v Rudolfa Kirbiša hiši, Gledališka stolba.

Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročila, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Zemljišno-odvezni dolg na Kranjskem.

Spisal deželni poslanec dr. Alf. Mosche.
(Konec.)

Znano je, da so obresti pri tej naložitvi tudi le nizke. Tudi okoliščina, da leži preveliko denarja v državnih papirjih, obseza nevarnost, ker so ti preveč podvrženi spreminjanju kurza.

Ako se tedaj uvažuje, da je pri denarnih zavodih naložena glavica sama ob sebi mobilna in le začasno spravljena, dokler se ne pokaže priložnost za stalno in boljšo naložitev, ter se tudi v državnih papirjih naloženi denar zaradi sedanjega visokega kurza lahko hasnjivo napravi mobilni, ne more se niti dvojiti o tem, da more kranjska hranilnica vprašavno posojilo deželi dovoliti.

Naravno se nam usiljuje takoj drugo vprašanje, ali se more za kranjsko hranilnico zmatrati ta finančna operacija kot ugodna?

Dežela Kranjska dala bi po projektu lahko kranjski hranilnici 4% ne zemljišno-odvezne oblige, ki bi ravno tako opravljene, kakor 5% ne, vse prednosti državnih obveznic v sebi združevale, ne da bi bile spreminjevanju kurza podvržene, in ki bi se pri polnej varnosti do l. 1914 z letnimi izrebovanji izplačale.

Ako primerjamo to naložitev hranilničnega denarja z ono v terjatvah pri denarnih zavodih, razločuje se prva od zadnje ugodno vsled večje varnosti in boljšega obrestovanja.

L. 1877 hranilnična uprava naložitve pri denarnih zavodih še ni poznala.

Pa tudi v drugem oziru je primera mej računskim sklepom iz l. 1885 in onim iz l. 1877 zanimiva.

Upravno premoženje kranjske hranilnice znašalo je po zadnjem (65.) računskem sklepu iz leta 1885 gl. 22.209.703-73 — Leta 1877 znašalo je ono gl. 12.835.385-67

Od teh je bilo v zadnjem letu na realnih hipotekah zavarovanih 7.379.045-74

in l. 1885 9.568.571-91

Mej tem, ko se je tedaj leta 1885 nasproti l. 1877 upravno premoženje skoro za 100% pomnožilo, napredovalo ni nikakor v istej meri zavarovanje tega premoženja na realnih hipotekah s

tem pomnoženjem premoženja, marveč je palo nazaj in sicer od 60% pokritja v letu 1877 na 43% leta 1885

V državnih papirjih itd. bilo je leta 1877 naloženih gl. 3.328.947-50
l. 1885 pa 6.997.804-82
in vrhu tega še v zadnjem letu
pri denarnih zavodih znesek 3.738.393-90
naložitev, katere, kakor rečeno, leto 1877 še ni poznalo, ki je pa pri današnjih denarnih razmerah popolnem umljiva.

Iz tega je razvidno, da z velikanskim pomnoženjem upravnega premoženja od l. 1877 naprej ni jednako napredovala varnost naložitev.

Vsled navedene finančne operacije dobi pa kranjska hranilnica absolutno varen, nikakoršnemu spreminjevanju kurza podvržen 4% en papir, ki bi bil lombardljiv.

Tukaj prišli smo do jedine, pa tudi le navidezne neugodnosti operacije, ker bi se nam lahko ugovarjalo, češ, kranjska hranilnica si mora velik del svojega premoženja mobilni ohraniti, da bode mogla tudi višjim zahtevam zadostovati, in investovanje tako velike svote v papir, ki ni v borznem prometu, obsežalo bi za zavod mnogo nevarnosti vsled svoje nepremakljivosti. Temu nasproti pa moramo naglašati, da za to porabljeni zaklad v svojem največjem delu ni nepremakljiv, ker ta papir vsled svoje lombardljivosti podelitev posojil za najmanj 70% dopušča.

Treba je velicega skepticizma, da bi se ostali znesek papirja, ki se z lombardnim posojilom ni pokrili, oziroma njegova vrednost, ki je immobilna ostala, zmatrala kot nevarnost za zavod, ki poseduje upravno premoženje v okroglem znesku 23 milijonov, katero se bode v teku let po vsej verjetnosti pomnožilo, nikakor pa ne zmanjšalo.

Kar se tiče jurid čnega vprašanja o dopustljivosti po pravilih te operacije, skoro zadostuje opozoritev na okoliščino, da ima kranjska hranilnica že sedaj 7 milijonov v državnih papirjih in jednaci vrednostih, ter da nakup nove oblige po §. 17 št. 6 pravil ni izključen.

Zdi se nam tedaj, da vprašavna finančna operacija ne glede na vse druge ozire, ki so zanjo, iz čisto kupčijskega stališča ni samo koristna, ampak

naravnost zaželjena za kranjsko hranilnico in vredna, da se za njo sama poteguje.

Krasno bode dejanje hranilničnega društva, ako bode deželi, koje največji denarni zavod vodi, pomagalo k gospodarstvenemu napredku; s patriotičnim navdušenjem mora to priložnost porabiti, da podpira povzetje, ki more deželi in hranilnici le koristno biti.

Sklepaje te vrstice ne moremo si kaj, da ne bi se izjavili, da se nam pretresovani projekt v svojem principu zdrav in dober dozdeva. Naglašamo, da navajamo samo svoje mnenje in da smo hoteli sodbo družih pozvati.

Ako bi se pa na merodajnem mestu za naš projekt ogreli, kar v blagor svoje domovine iz vsega srca želimo, slediti bi morala izvršitev neposredno načrtu.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 24. novembra

Tirolski deželni zbor snide se 10. dan decembra. Vlada mu bode predložila tri predloge: šolski zakon, lovski zakon in zakon o črni vojski. — Pa tudi drugi deželni zbori se nekda snidejo 10. decembra. Vlada je sprva nameravala nekatere deželne zbore sklicati že v 2. dan decembra. Ker se pa v ogerske delegaciji začne debata o ministerstvu vnanih zadev še le v ponedeljek, ne bode delegaciji končali zborovanja ta mesec in deželni zbori tako hitro ne morejo začeti zborovanja. Državni zbor snide se pa še le 26. januarja.

Vsako se še spominja kak hrup so bili napravili **moravski** Nemci, ko je bil v Ogerkem Hradiši voljen namestnik grof Schönborn deželnim poslanecem. Trdili so, da bi bili zmagali, ko bi se ne bilo pritiskalo na uradnike, kateri se zategadelj neso upali glasovati proti namestniku. Grof Schönborn je že drugič mandat odložil in Čehi so si sedaj izbrali drugega kandidata. Nemcev sedaj pač ne bode nikdo silil, da volijo češkega kandidata. Vsakdo bi bil mislil, da se bodo Nemci z veseljem udeležili volitve, da svetu pokažejo, da je večina volilcev zanje in da bi bili tudi prvi zmagali, ko bi ne bil kandidoval namestnik. Ali Nemci ne upajo zmagati in so zategadelj sklenili, da se ne udeležijo volitve. To je jasen dokaz, da je vse njih kričanje o pritisku pri volitvah bilo le humbug.

LISTEK.

Carigrad.

(Po D' Amicisu.)

(Dalje.)

V Pankaldih.

Stopivši s pokopališča, najdeva se v drugem predelu krščanskem, v Pankaldih, prekrizanih s širokimi cestami, odetih z novimi stavbami, obdanem z letišči, vrtovi, bolnišnicami in velikimi vojarnami. To je predmestje Carigradske, najdalje od morja. Obideva ga, ter se vrneva proti Zlatemu rogu. V zadnji ulici pa vidiva nov in slovesen prizor: grški pogreb. Molčeča vrsta ljudij se je zvrstila po obeh straneh ulice, spredaj stopa skupina grških duhovnikov: arhimandrit, grški nadškof, s krono na glavi, z dolgim pluvijalom, sijajočem v zlatu, pa nekaj klerikov v duhovenski opravi žive barve; vrsta rojakov in prijateljev, oblečenih v najbogatejšo obleko, sredi njih pa nosilni oder, ovenčan s cvetjem, na katerem leži petnajstletna mladenka, oblečena v atlas, vsa bliščeča od biserov, odkritega obraza, lica belega kakor sneg, ust lahko skrčenih, pa z dvema

prekrasnima kitama, ležečima jej na prsih. Nosilo odide, vrsta se skonča, pogreb se oddalji, midva pa ostaneva sama in zamišljena v samotni ulici.

Sveti Dimitrij.

Na to greva doli po griči pankaldskem, prekoračiva suho strugo nekega hudournika, popneva se na drugi krič, prideva v drugo predmestje, k sv. Dimitriju. Tukaj je samo grško ljudstvo. Povsod vidiš črne oči in orlove nosove, starce očanske zunanosti, mladeniče vitke in preširne, dekle s kitami po plečih, dečke zvitolične, ki letajo po ulici mej kokošmi in prasci, klikujoči s svojim srebrnim glasom in miloglasno brbljajoči. Pristopiva k skupku dečkov, ki so se igrali s kamenjem, ter čebljali vsi, kakor z jednim glasom. Jeden izmed njih, star kakih osem let, največji hudiček mej njimi, ki je vsak trenotek vrgel svoj fes kvišku, upiže: „Dzito! dzito!“ (živio! živio!), obrne se nenadoma proti drugemu paglavcu, sedečemu pred vratmi ter krične: „Chechino! Buttami la palla.“ Primem ga za roko, kakor Cigan, ki krade otroke, pa mu dem: „Ti si Italijan!“ — „Nisem, gospod,“ odvrne mi, „jaz sem iz Carigrada.“ — „A kdo te je naučil, da govoriš italijanski?“ ga vprašam. „Kaj ne veste? od mame!“

Ta hip se mi približa ženska z otročajem na roki, s smehljajem na obrazu, pa mi reče, da je Pižanka, kamnosekova žena iz Livorna, da je že osem let v Carigradu, tisti dečko pa da je njen sin. Ko bi bila dobra ta žena imela tudi lepo gospeno lice, čunjasto krono na glavi in plajšč na ramah, bi ne bila mogla življe predstavljati Italije mojemu očesu in srcu. — „Kako živite tukaj?“ jo pobaram, „kaj pravite o Carigradu?“ — „I, kaj bi rekla,“ odvrne odkritosrčno se smeja, „to je mesto, ki se mi zdi, da vam po pravici povem, kakor da poganja zadnji dan pusta.“ Zdaj pa, spustivši uzde svojemu toskanskemu narečju, nama pripoveduje, da je Turkom Mohamed, kar nam je Kristus, da Turek sme imeti štiri žene, da je turški jezik lep, kdor razume kako besedo in še več drugih novic, katere pa so nama bile, povedane v tem jeziku, sredi tega grškega predmestja, milejše in zanimljivejše, kakor ne vem katere, tako, da sva pred odhodom pustila majhen srebrni spomin v dečkovih rokah, odhajajoča pa sva oba vsklikovala: „O, kako prijetno deje, slišati časih polna usta italijansčine!“

(Dalje prih.)

Vnanje države.

Ob obletnici bitve pri Slivnici bil je v Sofiji slovesen rekvjem za pale **bolgarske** vojake. Navzočni so bili angleški, francoski, italijanski in rumunski zastopniki. Pri zajutruku v vojašnici spominjali so se kneza Aleksandra, častniki so mu brzojavno častitali. Tudi mestno starejšinstvo je častilo Battenberžanu Oče kneza Aleksandra je brzojavno izrekel regenstvu obžalovanje, da njegov sin ne more praznovati tega dne sredi hrabre vojske. — Finančni položaj dežele se je jel boljšati. Davki redneje prihajajo. V oktobru znašali so državni dohodki 5 milijonov frankov, v novembru in decembru bode pa še več, kakor se nadeja vlada. Finančni minister se pa vendar prizadeva dobiti, kakih 10 milijonov na posodo. — Več bolgarskih častnikov, kateri so se udeležili zarote proti knezu Aleksandru, in so zategadelj morali ostaviti Bolgarijo, biva v Rumuniji. Kakor se govori, so nedavno naznanili bolgarskemu regentstvu, da bodo v kratkem napravili ustanek, ako ne odstopi. Ob obletnici Slivniške bitve so ironično častitali knezu Aleksandru na zmagi, ki se je izvojevala v njegovej odsotnosti. Salisburyju so brzojavili, da je laž njegova trditev, da so dobili od Rusije denarjev, da preženo kneza Aleksandra. Lahko bi ga tožili zavoljo obrekovanja.

Predno bode volitev novega bolgarskega kneza bodo vevlasti rešile **vzhodnorumelijsko** vprašanje. Kakor se poroča iz Londona, pričakujejo angleški vladni krogi, da bode v kratkem Avstrija stavila kak predlog zastran vzhodnorumelijskega vprašanja. Kako se bode reševalo to vprašanje, še ne vemo. Italijanski državniki sodijo, da bi bilo najumestnejše, da reši vsa vprašanja, ki se tičejo Bolgarov, evropska konferenca. Druge vevlasti ne mislijo tako, kajti poslednja Carigradska konferenca imela je premalo uspeha. Ko bode vzhodnorumelijsko vprašanje uravnano, bode volitev novega kneza bolgarskega. Voljen bode knez mingrelski. Vevlasti ne bodo ugovarjale njegovej kandidaturi, Bolgari se bodo pa tudi udali radi ali neradi. Na zaupno vprašanje Rusije, če bi bil ta kandidat dovoljen, odgovorile so Nemčija, Italija in Francija, pritrdilno, Avstrija in Anglija pa še nista odgovorili.

Da je **Rusija** izročila varstvo svojih podložnikov v **Bolgariji** Franciji, temu je uzrok to, da nemški generalni konzul ni hotel prevzeti varstva pod takimi pogoji, kakor jih je želela Rusija. Nemški konzul prevzel bi bil rad varstvo v Bolgariji bivajočih Rusov, a je odločno odrekel, da ne prevzame varstva Črnogorcev in Bolgarov, kateri so sedaj pod ruskim varstvom. Po poročilih iz Pariza, Francija ni s posebnim veseljem prevzela varstva, toda ni mogla odreči, ker so njeni podložniki v Kitaji pod ruskim varstvom. — Knez mingrelski prišel je v Peterburg. Kakor se govori, Rusija po prej njegove kandidature oficijalno ne bode predlagala, dokler ne bode zagotovljena, da nobena vlast ne bode ugovarjala. „Svjet“ svetuje knezu mingrelskemu, da naj opusti preveliko čišlanje Nemcev, ako postane bolgarski vladar. Knez ima namreč napako, da je na svojih obširnih posestvih naseljeval Nemce, zlasti njegovi oskrbniki so skoro sami Nemci. Ne davno je za svojega staršega sina najel nemškega vzgojitelja. Zategadelj je naravno, da se mnogi že bojé, da bode knez mingrelski nadaljeval Battenberžanovo politiko. — Vsi ruski listi zatrjujejo, da je Rusija pretrgala zveze samo z bolgarskim regentstvom nikakor pa ne z bolgarskim narodom. „Moskovskija Vjedomosti“ se bavijo z vprašanjem, ali sme Rusija si v vojni najemati kaperske ladije. Ta list misli, da Rusija ni zavezana držati se Pariške deklaracije, po kateri se nobena država ne sme posluževati kaperstva.

Prijateljstvo mej **Rusije** in **Nemčije** se je močno obladi. V Peterburgu so pričakovali, da bode knez Bismarck si prizadeval pregovoriti Avstrijo, da bi kaj odjenjala Rusiji. Ker pa Nemčija odobrava avstrijsko politiko, so Rusi jako nevoljni.

Ruski car podelil je kavasu, katerega so bili vojaki napali v Plovdivu, red sv. Jurija. Po ruskih oficijoznih poročilih napali so bolgarski vojaki kavasa, ko je nesel brzojavke v brzojavni urad prav brez vsacega povoda in ga tako pobili, da so nezvestnega prinesli v ruski konzulat. Ko je Kaulbars poizvedel, da so vojaki to storili na povelje svojih predstojnikov, mu ni druzega kazalo, kakor ostaviti Bolgarsko. Angleški in nemški listi pa trdijo, da je kavasa bil pijan in so ga zategadelj zaprli. Ko so pa zvedeli, kdo je, so ga pa takoj izpustili. Vso to afero je uprizoril Kaulbars sam, da je mogel ostaviti Bolgarijo.

V **italijanskej** zbornici bode grof Robilant dal pojasnilo o bolgarskem vprašanju v zmislu Kalknoky jevega in Salisbury-jevega govora.

Mej **angleškimi** ministri ni več prave zločnosti. Z lordom Churchillom neso zadovoljni njegovi tovariši. Zdi se njim preveč radikalen. Govori se, da ne bode več dolgo, da Churchill izstopi iz ministertva. Mnogo konservativcev nekda ni več voljno podpirati sedanje vlade, ako ne odstopi lord Churchill. Ako pa Churchill odstopi in se s svojimi pristaši pridruži opoziciji, bode pa pala sedanja vlada in liberalci zopet pridejo na krmilo.

Socijalistične agitacije se vedno širijo v **Belgiji**. V Gentu bili so minuli teden zopet resni izgredi delavcev, katere so mirili vojaki. Pa tudi drugod se je bati resnih nemirov.

V **španjskem** senatu je general Rojo Arias hudo napadal vlado. Njegov govor pa ni napravil posebnega utisa. V Madridu so bili izgredi vseučilišnikov, katere so morali miriti žandarji.

Dopisi.

Iz Gorice 23. novembra. (Veselica v podpornem društvu. — Posojilnica. — Izgredi.) V nedeljo dne 21. t. m. vršila se je prva veselica v tej sezoni v našem podpornem in bralnem društvu. Ta pokazala je zopet, da je bilo to društvo prav potrebno ter da se zanima zanj ves slovenski svet goriški. Velika čitalnična dvorana bila je tlačeno polna, izvestno je obiskalo veselico blizu 400 oseb. Tu si videl gospoda in kmeta, uradnika in služabnika, trgovca in obrtnika, katere je družila ljubezen do cesarja in domovine. Posebno nas je pa veselilo, da je privrelo k veselici veliko število mladeničev, naših vrlih fantov iz bližnjih vasij, katerim se je na obrazu bralo, da so zvesti sinovi matere Slave in ponosni na take veselice. Izredno moramo pohvaliti fante iz bližnjega Št. Andreža, ki so prišli v večjem številu k zabavi in katerih je mnogo tudi sodelovalo pri veselici. Tu se pač vidi, kaj zamore izvrsten naudušen učitelj. Št. Andreški fantje so bili sicer vedno pošteni, a sedaj so uzorni, obnašali so se tako, da smemo na nje ponosni biti. Gospodu učitelju pa naj bode občno priznanje njegovih zaslug v zadostilo in spodbudo, da napreduje na tem polji, ne le Št. Andrežci, ves narod mu bode hvaležen za to. Glede veselice same nam je omeniti, da se je vršila v vseh točkah izvrstno, natančno in v občno zadovoljnost. Priprave so stale res mnogo truda, mnogo dela, a uspeh je bil tudi tak, da morejo vsi sodelavci ponosni biti na izid. Posebna hvala gre še g. režiserju, ki se je neumorno trudil, da je beseda tako dobro izpala; pokazal je zopet svojo spretnost v tej stroki. Posamičnih točk ne bomo posebej kritikovali, a zamolčati ne smemo, da se je pokazala v deklamaciji „Dražba“ nova moč na našem odru, ki je neprecenljive vrednosti, nadejamo se, da jo zopet kmalu vidimo na odru Goriške Čitalnice. Red je bil, kakor vselej, tak, da so se temu celo nenašinci čudili.

Pri vsem tem, da ima društvo toliko nasprotnikov, napreduje prav lepo in se močno razvija. Z veseljem javljamo, da se sme isto trdit tudi o naši posojilnici. Brez hrupa, brez reklame razvija se tudi ta zavod tako, da se smemo tudi od njega obilnega sadu nadejati. V prvi dobi, trajajoči poldrugo leto, imelo je 16.000, v drugi jednoletni dobi kakih 18.000 in v tem letu ima že sedaj nad 30.000 gld. prometa. In to je tem več hvale vredno, ker ne dobiva zavod od drugod nobene podpore, temveč dela le z domačim denarjem, domačimi sredstvi. Seveda bi bil uspeh dvakrat in večkrat večji, da bi imel tudi od drugod pomoči in — manj nasprotnikov na domačih tleh; toda s previdnostjo in reelnim ravnanjem spreobrnil bode tudi te in postal to, kar mora biti.

Izgredi mej vojaki in civilisti so na dnevnem redu, „nulla dies sine linea“. Vsak dan se v tem oziru kaj pripeti, v nedeljo pa je bilo menda na večjih mestih pretep mej tema strankama. Takih razmer pač ni bilo v Gorici še nikdar in težko je soditi, kako bode to končalo. Če se te razmere ne predrugečijo, pripetilo bi se lahko, da bi se višja oblastva poprijela onega pripomočka, ki se je v Pazinu tako vro sponesel, namreč, da pošljejo vojake proč in puste mesto brez garnizije. Potem seveda bode mir, a gotovo ne bode vsem tak mir po volji.

Od Save 21. novembra. [Izv. dop.] Vsaka reč ima svojo dobro in slabo strau, tako tudi par dopisov „od Save“ s katerimi se je podregnilo v zaspano narodno življenje po nekajih krajih ob Savi. Dobra stran bi bila ta, ker smo z nekega dopisa izvedeli, da ondu še bivajo Slovenci in da jih je torej moral dopis od Save stoprav vzbuditi iz polhovega spanja: slaba stran se pa ne da tako z lahka opravičiti, kajti slabi smo vsi, gospod urednik, torej tudi tisti „internacionalci“ tam doli mej bregovi Sremskega „šampanjca“ in Trškega „burgundca“. Vender, če že govorim o slabi strani, tedaj bi bila ta, da se takrat ni naravnost reklo, glejte, ta in ta je tak in tak, ta je narodnjak, oni je na pol narodnjak, tretji je zaspanec, četrti internacionalc, peti celó n . . . , prst na usta, gospod urednik, če ne se zna kar čez noč preleviti v hudega nama nasprotnika, kar pa bi nama grozno škodovalo. Pa dovolj o tem; stvar se je tako zasukala, da smemo popolnem zadovoljni biti, in če pojde tako naprej,

tedaj znamo še dočakati, da tu doli ne bode nobenega pohlevnega nemškutarja več; pred nepohlevnimi pa nas itak Bog obvaruj. Zdaj bodo nastopili tisti dolgi večeri, ko se vse rado zbira v zabavi družbi. Slovenci s Slovenci itd. Obljubljeno nam je, da bode tudi ob Savi tako, kakor do zdaj ni bilo, in s tem bodi dobra in slaba stran za zdaj končana.

Iz Ajdovščine 20. novembra. [Izv. dopis.] Kar mrzlo mi je okrog srca, žila mi komaj bije, nekako slabega se čutim, a duh mi je vendar popolnem čvrst, cela legija mislij drvi mi po trudnej mojej glavi, živa prošlost mi je pred očmi, kakor i tužna sedanost: vidim pred seboj moža, ki z živo in krepko besedo svojo poslušalce naudušuje ter mlačne vzpodbuja ter jim prigovarja, naj svojega naroda ne pozabé, naj za njega z vsemi svojimi močmi delujejo; vidim ga v dubu, kako krčevito stiska trdo svojo pest, grozeč ž njo zadrževalcem naroda mu ljubega ter za tem prijatelje svoje proseč, naj ne spijo vedno večnega spanja pravičnega, naj vendar vsaj jeden palec dvignejo v obrambo domovine svoje; vidim, da spretni govornik, kojemu že iz oči sveti neskončna ljubezen do milega mu naroda, vidim, da je vsem navzočnim tlečo iskrico popolnem užgal, vidim, da je s prepričevalno svojo besedo vse naudušil, kajti vse mu kliče: živio, živél naš Lavrič. Ta buditelj naroda na Goriškem, videč ta ogenj, ne neha kuriti, dokler ne vidi vseh src v plamenu, v plamenu visoko švigajočem. In vesej i v srčnej radosti vzklikne: „Domine, beatus sum! Sedaj rad umrjem.“ In res, duša božja, a zgnila si s tega tužnega sveta ter seboj vzela zavest „diem non perdidit!“ A sedaj le ozri se in točila bodeš grenke solze — na razvalinah svojega delovanja. Naudušene tvoje besede, ognjeviti tvoji govori — vse je izpuhtelo iz src tebi nekaj tako zelo udanih prijateljev!

Ajdovščina — slovenski trg! — vsakako, da je, še celo nemški zemljevidi kaže, da ima ta trg slovensko lice: Tam, kjer so nekaj pagani zemljo s svojimi dolgimi kopiti tlačili, tam stanuje zdaj slovenski rod — tako nas uče nemške knjige. A marsikateri King-fu pripovedoval bi, obiskavši slavno to Ajdovščino, svoje Mileni, kako dobro se je imel tam na meji nemško-italijanskej! In če bi, izvedši to, naš občinski gospod tajnik tega poštenjaka pismo poučil, da je bil le na slovenskej zemlji, ne verno bi zadnji tam v nebeškem kraljestvu z glavo zmajal ter hitro odgovoril, da on svojih besed ne more preklicati, tem manj, ker je še celo v uradu gospoda tajnika (koji je ob enem poštar) čital naznanila v vseh jezicah, da še celo pečat na pismu blešči se v drugem jeziku, samo v onem ne, za kojega se gospod občinski tajnik tako zelo poteguje! In g. Carolus moral bi molčati ter izjaviti: „Res, to je res, zdaj me je pa ta prokleti Kitajec dal! Še mislim nesem v svojem poštenem slovenskem srci na to. In glej! Zdaj vidim tudi tam na hiši, v kojej naše društvo „Edinost“ vsakovrstne veselice ter besede prireja, ne izmizši elegantnih plesov, zdaj vidim, kako i tam, dotični sicer pošteno narodni France, vsem, koji gredo ali ne gredo mimo z vso prijaznostjo ponuja svoj „Caffe.“ Da, da, dragi mi Carole, tako je: z dobrimi izgledi treba vzpodbujati!

No, hvalo Bogu! zapisal sem vendar jedenkrat, kar sem želel; sedaj mi je pa gorko okrog srca. Žila mi še prehudo bije, močan in krepak sem zopet, da bi se lahko skušal z marsikaterim nemščurčkom ali lahončičem. — A to ti je grozna golazen: človeku se kar iz pesti izmuzne, zdaj je nekaj, zdaj nič, zdaj zopet nekaj, a potem zopet nič. Še se spominjam, kako so hoteli ti „nič“ in „nekaj“ prireditelje veselice v korist podružnice sv. Cirila in Metoda (imamo jo!) peti naučiti ono lepo pesen, koja nima ne konca ne kraja, samo v sredi glasi se: „Moj up je šel po vodi“. Spominjam se še, kako brezuspešen je bil ta trud ter vse razne manipulacije; gospodje, sicer nadarjeni, ali niso res mogli, ali pa niso hoteli „kapirati“ te grozovito lahke pesni. Da, še celo dve nežni ročici segli sta umes, a vse zaman, šlo ni, pa ni šlo, veselica izvršila se je sijajno!

In tako se, gospod urednik, marsikaj zgodi, o čemer bi človek sodil, da se ne more zgoditi, tako n. pr. ni pristopilo k našej podružnici mnogo takih gospodov, o kojih bi človek sodil, da imajo kaj razuma! In zakaj nečeje nekateri izmej teh gospodov mej „Cirile“ stopiti? To je zopet zelo interesantno! Bil je velik praznik; torej sme se le po kristjan-

sko veseliti, a „veselja poskakovati“, to ni dovoljeno. Vendar pa to ne dopade nekim vseh muh polnim gospodom ter hajd začno „veselja poskakovati.“ To pa prouzroči vročo kri, koja zopet prouzroči, da društvo za podporo delavcev ne sme imeti svete maše v čast sv. Cirila in Metoda. Slednje zopet prouzroči, da nečejo podružnice sv. Cirila in Metoda oni gospodje podpirati, koji so hoteli imeti sv. mašo v čast tema svetnikoma. In tako naprej nazadnje pa je vender le — smola! No, pa pri vsem tem naša podružnica vender le krepko živi; odbor nje, na čelu mu g. A. Casagrande, nam je porok, da se bo še više pouspela ter slednjič tudi svoj krog privabila one, koji jo sedaj zanemarjajo — radi različnih uzrokov!

Z Vidma ob Savi 20. novembra. [Izv. dop.] V obče prihajajo od vseh strani pritožbe, da občinski predstojniki nečejo odstopiti in razpisati novih volitev. Povsod navajali so se kot uzroki, da župan zaradi ugodnega gmotnega položaja, zaradi ošabnosti, včasih celo, ker „mati županja“ ni dovolila, odstopiti ni hotel. — Tudi pri nas je nekaj takega. Davno je že županu odločena doba potekla, a vender še ni novih volitev. Čitajoč to mojo pritožbo, vprašal bode čitatelj radoveden: „Kaj pa vas Slovence na nemčurkem Vidmu moti, da se hočete znebiti vsestransko dobrohotnega župana?“

Radovednemu čitatelju odgovorjam, da ni malenkost, kar nam župan za odhodnino daje. Gosp. župan ima poleg obstoječega mirodvora slabo ilovčnato njivo, katero bi za slovo za dober denar rad občinarjem na vrat obesil, akoravno je že l. 1883. g. župnik Ripšl z Vidma dokazal, da pred 50. leti, ko je bilo pokopališče še okoli cerkve in je bilo veliko manjše, v primeri z 1883 l. ni bilo za 20 mrličev razločka, da se za njegovega 12 letnega župnikovanja na Vidmu na sedanjem mirodvoru ni niti jeden grob prekopal. Z ozirom na to, opominjam odbornike, naj gledajo na svojo in svojih volilcev mošnjo!

S Ptuja 22. novembra. (Dijaška kuhinja na Ptui.) Čut veselja in srčne zadovoljnosti nautaja srce domoljuba, videčega, kako živo zanimanje je naše človekoljubno in plemenito podjetje vzbudilo v srcih vseh Slovencev. Rodoljubi kar tekmujejo s svojimi doneski za to velekoristno napravo, čemur se nikakor ne čudimo. Saj so redki inteligentni Slovenci, kateri morda neso britko izkusili in čutili za časa svojih študij pesnikovih besed: „Gorjé, kdor se useda za tujo mizo mlade dni; vsak grižljaj mu preseda, požirek vsak mu zagreni.“ Tudi naša prva prošnja do velečastitega našega duhovništva, poučiti našega priprostega kmeta o tej velevažnej stvari, ni bila brezuspešna. V tem oziru gre prva čast č. g. J. Sattlerju, kaplanu pri Veliki Nedelji, in Velikonedeljskim kmetom župljanom, ki so za dijaško kuhinjo nabrali in pripeljali na Ptuj 12. novembra t. l.: 8½, vagana zmesi, 2½, vagana ajde in 17 vaganov krompirja. Gospod kaplan je iz svojega plačal nosače, hodeče po župniji kakor po zbirci. Slava in hvala njemu za pouk, trud in požrtvovalnost, slava in hvala Velikonedeljskom dariteljem, naj bodo drugod v izgled, spodbudo in posnemo! Z nova so darovali, deloma kot mesečni podporniki pristopili nastopni č. gg.: dr. Jos. Muršec v Gradci 15 gld.; Velikonedelčan 10 gld.; A. Repič, župnik v Kapelah pri Brežcah, 10 gld.; dr. P. Turner, ogojitelj na Dunaji, 10 gld.; pri godovanju č. g. kanonika M. Strajušaka v Hočah nabralo se 10 gld. 83 kr.; dr. Robič, kanonik v Gradci, 5 gld.; o. G. Švajgar, gvardijan v Gradci, 5 gld.; J. Greif, lekarnar v Priedoru, Bosna 5 gld.; Ant. Koblar, kaplan v Mengši, 3 gld.; R. Šutan, župnik v Zavrči, mesečni podpornik za 10 dni 3 gld.; J. Sattler pri Veliki Nedelji nabral 2 gld. 40 kr.; gđc. Hedviga Rakuš, poštarica pri sv. Barbari v Haulozah, 2 gld.; Bradaška, umirovljeni glimnazijski vodja v Gradci, 1 gld.; Jos. Kovačič, učitelj v Ljutomeru, nabral in doposlal 80 gld. in sicer: Tone Šlamberger, c. kr. beležnik, mesečni podpornik za 10 dni 3 gld.; J. Skuhala, župnik v Ljutomeru, mesečni podpornik za 10 dni 3 gld.; dr. Mravljak, odvetnik 10 gld.; dr. Jos. Spešič, zdravnik, 2 gld.; Martin Ovsenjak, kaplan, 2 gld.; B. Kocbek, kontrolor, 1 gl.; J. Horvat, nadučitelj, mesečni podpornik 1 gld.; S. Cvahte, nadučitelj, J. Vaupotič, gostilničar, F. Sršen, trgovec, vsaki na teden 15 kr. 4 gl. 5 kr.; J. Ivančič, c. kr. pristav, 50 kr.; J. Karba, učitelj, 50 kr.; družba igralcev darovala 1 gld. 10 kr.; družba igralcev darovala 1 gld.; Šnip-Šnap Šnarovci 85 kr. Slava in čast vsem milim dobrotnikom in dobrotni-

cam! Bog plati! Trudoljubivemu gosp. J. Kovačiču, učitelju v Ljutomeru, posebno pristrčno zahvalo! Nadalje milodare vsprejema č. g. o. Benko Hrtiš, gvardijan na Ptui.

Iz mestnega zbora Ljubljanskega.

V Ljubljani 23. novembra.

Predseduje župan Grasselli, navzočih 23 odbornikov. Overovatelja zapisnika denašnje seje imenuje župan odbornika Gogolo in Velkovrha.

Župan naznanja, da je 19. t. m. o priliki imendne presvetle cesarice (zbor ustane s sedežev) se podal h gospodu deželnemu predsedniku in ga naprosil, naj blagovoli naznaniti najudanejšo čestitke Ljubljanskega mestnega zastopa presvetli cesarici. (Dobro! Dobro!)

Po predlogu dr. Zarnik-a izvolijo se v odbor za Vodnikov spomenik mestni odborniki: dr. vitez Bleiweis-Trsteniški, Ivan Hribar in dr. Mosche per acclamationem. V imenu pravnega in personalnega odseka poroča dr. Zarnik ob odločitvi začasnega mesnega policijskega komisarja g. Ivana Kavčnik-a. Poročevalec nasvetuje, da se odpoved vzame na znanje ob enem pa mestnemu magistratu naroči, da se ta služba takoj na novo razpiše, kakor tudi služba policijskega stražmeštra, ki je že dlje časa izpraznjena. Vsi predlogi se vsprejmo.

Dr. Tavčar poroča v imenu personalnega in pravnega odseka o prevzetji prostora pred Rudolfinumom v mestno lastnino. Deželni odbor kranjski ponudil je mestni občini Ljubljanski ta prostor brezplačno. Seveda bode o uravnavi tega prostora še le tedaj pravi razgovor, ko se bode ukrenila preložitve državne Tržaške ceste. Vender je že sedaj treba, da se zajamči ta prostor kot javni trg Ljubljanskega mesta in treba je, da se ta prostor primerno olepša in okraši. Tedaj se mora mestni zastop radostno poslužiti ponudbe sl. deželnega odbora kranjskega in tedaj poročevalec odsekov nasvetuje, da mestni zbor sklene, da se vsprejme ponudba deželnega odbora kranjskega in v mestno last prevzame prostor mej Rudolfinumom in mej poslopjem kranjske hranilnice, mestnemu magistratu pa da se naroči, da posest v zemljiščni knjigi Ljubljanski mestni občini na korist uravna, ter predloži nasvete, kako bi se ta novopridobljeni prostor, ako se preloži Tržaška državna cesta primerno okrasil.

Mestni odbornik Hribar izraža željo, naj bi se mestnemu magistratu tudi naročilo, da nasvetuje, kako bi se novi trg krstil. — Župan Grasselli izjavlja, da prav za prav ne ve, ima li mestna občina Ljubljanska krstiti dotični novi prostor. Misli pa, dasi sedaj spada to ozemlje še v občino Šišensko, ista ne bode ugovarjala, da Ljubljanska občina krsti svojega otroka kako in kakor njej bode uga jalo. — Potem se odsekovi predlogi vsprejmo.

Dr. Mosche poroča v imenu personalnega in pravnega odseka o davčni kazni od meščanske bolnice (kres'je). Dohodki tega poslopja namenjeni so jedino le v podporo ubogim meščanom Ljubljanskim in jako žalostna zgodovina je, katero je današnja obravnava razkrila o gospodarstvu prejšnje nemškutarske večine mestnega odbora. Zivod meščanske bolnice ima plačati kazni in zastalega davka, ker se je najemnina za meščansko poslopje prikrivala, **5789 gld. 22 kr.** velikansko vsoto, ako se pomisli, da so vsi prihodki iz najemnine poslopja meščanske bolnice v Špitalskih ulicah namenjeni le v podporo ubožanih mestjanov. Koliko taistih bode odslej po nemškutarski malomarnosti, ker bode treba plačati toliko kazni in zastalega davka, stradati moralo. Pa čujmo kaj pravi poročevalec personalnega in pravnega odseka o tej zadevi, dr. Mosche, vsaj v glavnih potezah. Poročevalec pravi: „V dejanskem oziru se konstatuje, da sta se po najemski pogodbi producirani po magistratu samem, mej ravnateljstvom dobrodelnih zavodov na jedni strani in kupčijskima družbenikoma Andrejem Mallnerjem in Jakobom C. Mayerjem na drugi strani zaradi najema več delov stanovanja in kupčijskih prostorov v meščansko-bolnišnem poslopji št. 291 (stara) za dobo desetih let od sv. Jurija 1854 do tedaj 1864 dd. 13. decembra 1853 v §. 2 kupčijska družbenika zavezala, da bodeta zato letne najemnine v znesku 1570 gld. star. den. v poluletnih obrokih plačevala. V §. 3 te pogodbe glasi se nadalje po besedah: „Poleg tega zavezuje se gospoda najemnika, da bodeta po preteku desetletne najemninske dobe, to je od sv. Jurija 1864 v korist

bolnišne meščanske ustanove ravnateljstvu dobrodelnih zavodov meščanskih izročila darilo v znesku 3000 gld. star. den., do tedaj pa to glavnicu na natančneje zaznamovanem Mallnerjevem zemljišči z uknjižbo zavarovala in dotične uknjižbene in izknjižbene stroške sama trpela.“ — Iz te pogodbene določbe sledi nedvomno, da tukaj ne gre za prostovoljno brezplačno podaritev v najem dajočemu meščansko-bolnišnemu zakladu, kot dobrodelnemu zavodu, ampak da sta se najemnika v dvostranski zavezni pogodbi zavezala, da bodeta imenovanemu zakladu poleg zneska, ki je pod naslovom: „najmovina“ stipulovan, tudi še drug ustanovljen znesek pod naslovom „darilo“ plačala. Dalje pa sledi tudi iz poročila mestnega računskega oddelka, katero je magistrat davčni oblastnji predložil ter v razjasnitev dejanskega vprašanja davčne oblastnije sestavil, da je kupčijska hiša Mayer za rabljena stanovanja v meščansko-bolnišnem poslopji najemnine in darila plačevala v določenih zneskih, in sicer zadnja l. 1874 za pet let skupaj v znesku 2500 gld., v poznejših letih pa do l. 1879 vsako leto poleg najemnine v poluletnih anticipativnih obrokih.

Od l. 1879 naprej, to je, odkar je veljavna nova pogodba z gosp. Emerich Mayerjem z dne 6. junija 1878 izkazavala se neso nikaka darilna plačila, kakor se tudi neso v pogodbi pogodila. V tej pogodbi pa se je določila najemnina, ki v prejšnjih letih pod naslovom „najemnina in darilo“ plačevani znesek za **300 gld.** preseza. Te nedvomne zatajitve najemnine, ki so se vršile od l. 1854 do l. 1879 glede prostorov, ki so jih gg. Mayer in Mallner in pozneje J. C. Mayer sam od meščansko bolnišnega zaklada v najemu imeli, je nekdo l. 1879 ovadil finančnemu ministerstvu, ki je potem c. kr. lokalni davčni komisiji ukazalo preiskavo v tej zadevi. Po končani preiskavi obsojen je bil meščansko-bolnišni zaklad zaradi zatajitve najemnine v globo 3599 gld. 66 kr. in povrnitev neplačanega hišnega davka za leta 1859 do 1878 v znesku 2949 gld. 38 kr. Zoper to razsodboložil je mestni magistrat kot zastopnik meščansko-bolnišnega zaklada pravočasno priziv na c. kr. finančno ravnateljstvo v Ljubljani, katero ga je v toliko uslišalo, da se je od kazni odpisalo 757 gld. 82 kr. G. Emerich Mayer, ki je zadnja leta s svojim podpisom potrdil neresnične najemninske fasije, bil je zaradi tega v prvi instanci obsojen v globo 300 gld., katera se mu je v drugi instanci zmanjšala potom milosti na 40 gld. Zoper to naredbo c. kr. finančnega ravnateljstva uročila sta pravočasno pritožbo mestni magistrat in Emerich Mayer na c. kr. upravno sodišče na Dunaji. Po končani javni razpravi dne 8. junija t. l. je c. kr. upravno sodišče razsodilo, da se ta pritožba kot neopravičena odkloni. Ta razsodba je pravomočna, ker ni po postavi pravnega sredstva zoper njo. Pravni in personalni odsek, ki se je temeljito pečal s to zadevo, ne more druzega kakor konstatovati pravomoč te razsodbe in da ni sredstva, s kojim bi se mogel plačilu globe v znesku 2841 gld. 84 kr. in odpadlega davka v znesku 2947 gld. 38 kr. vsega skupaj **5789 gld. 22 kr.** meščansko bolnišni zaklad odtegniti. Tudi glede vprašanja, je li bi ne bilo mogoče, g. Emericha Mayerja iz naslova solidaritete prisiliti v nekoliko plačila, ni mogel pravni odsek do kacega uspešnega sklepa priti, in sicer zaradi tega ne, ker je solidariteta izključena po navedenih razredbah, ker se je g. E. Mayer v posebno globo obsodil in drugič zaradi tega ne, ker se je dotični gospod še le zadnja leta te zadeve udeleževal. Druzega ne preostaje torej pravnemu odseku, kakor da prosi: „Glavni mestni zbor naj vzame to poročilo na znanje.“ (Dalje prih.)

Domače stvari.

— (Konfiskacija.) Včerajšnje številko našega lista zaplenilo je c. kr. državno pravdnistvo zaradi uvodnega članka, v katerem je naš dopisnik iz Rusije, g. Krutorogov, osvetljeval razmere mej Avstrijo in Rusijo. Današnja številka ima dve strani priloge.

— (Odgovor.) V sobotni številki zabeležil je „Slovenec“ izjavo dr. Riegerja v avstrijski delegaciji in potem vprašal: „Kaj bodeta na to rekla neki slovenski dnevnik in polumesečnik, ki sta že vsak po dvakrat nam očitala napačno in neslovensko politiko?“ Radovednemu vprašanju drage volje ustrezamo. Slovenčevim urednikom menda ni tajno, da je bil Rieger k omenjeni izjavi takorekoč pri-

siljen, ker bi bila drugače češka delegacija ostala osamljena. Sicer pa tudi Riegerjeva izjava za nas še ni evangelijski, najmanj pa se ž njo more opravičevati, da „Slovenec“ svoje podatke proti Rusiji zajema iz židovske „W. Allg. Zeitung“ in da za pričo kliče „Golos“, ki že več let ne izhaja. Neumljivo nam je v obče, zakaj je „Slovenec“ tako protiruski, saj še ni dolgo temu, ko je v članku „Teorija in praksa“ svoje vernike učil, da biva v Avstriji 25 rekše: pet in dvajset milijono v Rusov. So li „stranski skoki“ Bolgarom v čast, je li regentstvo bolgarsko — o narodu se sedaj ne more govoriti — pravo zadelo, pokazala bode bodočnost, sedanjost govori pa odločno proti postopanju Bolgarov in najpristnejši kažipot v tem vprašanju je pač to, da Slovanom zakleti sovražniki jemljejo Bolgare pod svoje krilo, isti sovražniki, ki so zrušili Sanštevsko mirovno pogodbo, poslali Kerim-paši častno sablo itd. Obilen smeh pa nam je vzbudila opazka, da „liberalno oko povsod le črne maroge vidi.“ O liberalnosti je v tem vprašanju toliko govora, kolikor o posiljenem zelji. A je že taka, kader si gospodje inate pomagati ne mogó, zakriče: Liberalci tako piše! A ta taktika je že tako obrabljena, da ž njo niti najpriprosteje mačke ne zvabijo iz za zapečka.

— (Klub narodnih poslancev) imel je danes sejo, da je sklepal o kandidatih za Notranjsko.

— (Drobne vesti.) Dr. Glantschnigg in dr. Foregger svojega dvoboja nista imela niti v Gradci, niti v Celji, ampak v Stolnem Belemgradu. Čudimo se, da je „Deutsche Wacht“ glede tega dvoboja tako molčeča, ko vendar sicer napetih lic v svet naznanja vsak ravns in kavs mej kmet-skimi fanti. Njene čitatelje bi gotovo zanimalo, kje je dr. Glantschnigga draga kri rosila žejna tla, zakaj jim torej ne povedati resnice? — V Rančah, občini blizu Maribora, zmagali so pri občinskih volitvah Slovenci. Udeležba je bila velika. — V Ritoznoji pri Slovenski Bistrici prodalo se je cerkveno vino po 60 gld. polovnjak, brez posode. Na tehtnici imel je ritoznojski mošt 22 stopinj, mošt iz dekanovih vinogradov v Schmitsbergu (Brandner) pa 23 stopinj. — Provizor v Svečini postal je g. Josip Sinko, kaplan pri sv. Lovrenci v Slov. Goricah. — Premješena sta gg. kaplana: Jakob Zupančič od sv. Urbana pri Ptuji k sv. Lovrencu v Slovenskih Goricah, Vincencij Kolar pa iz Leskovca k sv. Urbanu pri Ptuji. Kaplanija v Leskovci ostane izpraznjena. — Prihodnji četrtek praznujeta v farni cerkvi sv. Ivana pri Trstu mežnar Milkovič in njegova soproga (oba po 88 let stara) svojo demantno poroko, ker sta bila pred 63 leti baš na sv. Katarine dan poročena.

— (Naš rojak g. Nolli) bode na večstranske želje jutri še jedenkrat v Zagrebškem gledališču nastopil in pel nekatere posebno odlične partije iz svojega opernega repertoara, tako dve ariji iz „Zrinjskega“, jedno arijo iz „Ernani“, jedno pa iz Meyerbeerove „Dinore“. Pri zadnjem „jour fixu“ „Kola“ pel je „Naprej zastava Slave“ in „Gdje je stanak moj?“ in si stekel, kakor sploh pri vsakem svojem nastopu, burne ovacije. Vsi listi odlikujejo ga z jako laskavimi ocenami in hvalijo njegovo izbornost petje.

— (Gosp. Josip Standacher) računski nadsvetnik in načelnik računskega oddelka pri deželni vladi, dobil je povodom svojega umirovljenja naslov vladnega svetnika.

— (Vabilo) k Preširnovemu večeru, katerega priredi narodna Čitalnica Ljubljanska v nedeljo dne 28. novembra 1886. l. Vspored: 1. Mendelssohn: „Jesenska“, poje čitalniški mešani zbor. — 2. Fr. Gerbič: „Ljubici pod oknom“, moški četvero-spev. — 3. J. Schulhoff: „Fantazija o čeških narodnih pesmih“, igra na glasoviru g. A. Foerster ml. — 4. Soedermann: „Kmečka svatba“, poje čitalniški mešani zbor. — 5. A. Winter: „Adrijansko morje“, poje čitalniški moški zbor, na glasoviru spremlja g. pl. Ohm Janušovsky. — 6. Fr. Prešeren: „Krst pri Savici“. Uvod deklamuje g. Borštnik. — Začetek ob 1/2 8. uri zvečer. Pristop je dovoljen izključljivo le č. p. t. društvnikom. Odbor.

— (Glasbena Matica.) Pri predvčerajšnji seji sestavil se je „Glasbene Matice“ odbor tako: G. Ravnikar Fran predsednikom voljen že pri občnem zboru, isto tako gosp. Stegnar Srečko blagajnikom; gosp. Drenik Fran podpredsednik; gosp. Paternoster Josip tajnik. V artistski odsek so bili voljeni sledeči odborniki: Gg. Gerbič Fran, dr. Gross, vitez Janušovsky, Juvanc, Ra-

zinger, Stegnar, Svetek, Valenta. V šolski odsek: Gg. Ravnikar, Drenik, Paternoster, Gerbič in vitez Janušovsky.

— (Deželni odbor štajerski) dovolil je 16 slepcem v okraji gorenjegradskem po 5 gld. podpore.

— (Vladika Strossmayer) pojde koncem tega meseca v Bar umeščevati novega nadškofa črnogorskih katolikov Milinovića.

— (Kmetijsko predavanje v Šentjurju pri Kranji) ima tajnik c. kr. kmetijske družbe g. G. Pirc v nedeljo dne 28. t. m. popoldne po cerkvenem opravilu.

— (Nova posojilnica.) Dne 19. t. m. sešlo se je 30 najveljavnejših mož šentlenartskega okraja, da ustanove v Št. Lenartu posojilnico. Da je tak zavod potreben v tem so bili vsi jedne misli in volili so odbor: Načelnikom je izvoljen g. Matija Polič, hišni posestnik v Št. Lenartu. Odborniki so gg: župan Peter Mesarič, župan Ivan Kravtich, župnik Ivan Strah, župan Anton Vogrin. Kot računsko preglednika sta izvoljena gg: dr. Anton Suhač, župnik pri sv. Ani, in posestnik Fran Ješovnik.

— (Vabilo k besedi,) katero priredi slovenska čitalnica v Gorici v soboto dne 27. t. m. ob 8. uri zvečer. Spored: 1. A. Nedved: „V ljubem si ostala kraj“, mešani zbor. 2. Deklamacija. 3. A. Nedved: „Nazaj, o planinski raj“, mešani zbor. 4. Fr. S. Vilhar: „Po jezeru“, sviranje na glasoviru. 5. A. Nedved: „Pozdrav“, moški zbor s samospelom. 6. Kücken: „Plavaj ladja moja“, ženski zbor s spremljevanjem na glasoviru. 7. Iv. pl. Zajc: „Večer na Savi“, moški zbor s spremljevanjem na glasoviru. 8. „Filozof“, šaloigra, poslovenil M. Vilhar. Po besedi domača zabava. Ustopnina za ude in goste 40 kr., za družine 1 gld. Odbor.

— (Jugoslovansko narodno blago.) Dva mlada Hercegovca, Peter Marković in Ivan Rašić gojeuca osrednjega semenišča v Zadru poslala sta te dni „Matici Hrvatski“ zbirko narodnih pesnij, obsejajočo do 14.000 stihov. Te pesni nabrane so iz sredine hercegovskega prebivalstva in odlikujejo se, kakor čitamo v hrvatskih listih, izredno lepoto jezika in divnimi slikami. Mej njimi je neko liko daljših. Pesen o „Ženitbi sestríc Marijana“ ima 1800 stihov.

— (Vsi zemljišni dolgovi) v deželah, v državnem zboru zastopanih, znašajo 3.200.702 063 gld., torej nad tri milijarde in dolžniki morajo v jednom letu nad 150 milijonov goldinarjev samo obrestij plačati.

— (Obešenega) našli so v ponedeljek v Mariboru za Tegethoffovim spomenikom dobro oblečenega, 30 let starega moža. Iz izkaznic, ki jih je imel obešenec pri sebi, razvidelo se je, da je bil to čevljarski pomagač Škrjanc iz Blata pri Ljubljani.

— (Nove smodke) z imenom „regalitas favoritas“ se bodo v kratkem začele prodajati. Malo daljše bodo od britanik, a prodajale se bodo po 9 kr.

— (Nenavadno vreme) V Unzmarktu na Gorenjem Štajerskem bila je dne 18. t. m. tako močna toča, da so bile vse ceste pobeljene. — V Švici pa je palo toliko snega, da je na več krajih promet ustavljen. Na Španjskem razsajal je hud vihar in razbil 17 ladij. Veliko ljudij našlo je v morskih valovih svoj grob.

— (Nova skladba) izšla je ravno pod naslovom: „Cerkvene pesni nabrane mej slovenskim narodom. Zvezek II. Z dovoljenjem preč. knezoškofijskega ordinarijata Goriškega izdalo in založilo cecilijansko društvo za Goriško nadškofijo. 1886. Tiskal J. R. Milic v Ljubljani. Ta zvezek obseja na 24 straneh 20 pesnij, nabranih v Cerknem, Kanalu, Tolminu, Idriji, Oblokah na Tolminskem in drugih krajih. Pesni sta harmonizovala gg. J. Kokošar in D. Fajgelj. Tekst in melodija sta mej narodom nabrana blago, za lepo harmonizacijo jamčita nam ravno imenovani imeni, vnanjo obliko pa je g. Milic prav okusno pogodil, zatorej bodo cerkvene glasbe prijatelji po tem najnovejšem proizvodu izvestno hitro segali.

— (Odbor cecilijanskega društva za goriško nadškofijo) izdal je nastopni poziv: Podpisani odbor ujudno prosi, da bi vsi slovenski rodoljubi, muzike veščji, zbirali mej narodom one cerkvene pesmi, ki niso še nikjer natisnene in je nam v natis poslali. K napevu (zadostuje prvi glas) je treba pridejati tudi celi tekst, oboje nespremenjeno. Zbirajmo zadnje drobtinice našega mu-

zikalnega blaga, da ne poginejo! — Ako nam bodo pri tem velevažnem podjetji pomagali vsi slovenski muziki, bodo naši pohlevni zvezki „Cerkvenih pesmi“ narastli v obsežno zbirko, ki bode pravo zrcalo našega pobožnega pevajočega ljudstva. Ob jednom omenjamo, da bi kamnotiskani I. zvezek „Cerkvenih pesmi“ izšel v drugi pomnoženi izdaji in s čerknim tiskom, samo če bi se I. in II. zvezek obilno razprodala. Pesmi naj se pošiljajo č. g. dr. Francetu Sedej-u, profesorju v centralnem semenišči v Gorici.

— (Razpisana) je služba občinskega tajnika v Oplotnici pri Konjicah. Plača 250 gld., stanovanje, užitek vrta in njive, 3 sežnje drv in precej stranskih dohodkov. Prošnje do 10. decembra t. l.

— (Razpisana) je služba učitelja na novi jednorazrednici v Trzinu. Plača 450 gld., službena doklada 30 gld. in stanovanje v šolskem poslopji. Prošnje do 6. decembra.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Dunaj 23. decembra. „Wiener Zeitung“ objavlja zakon o nadaljnjem pobiranju davkov in zakone, tikajoče se premembe državnozbornskega volilnega reda za mesta v Češki, za kmetijske občine v Galiciji, mesta in kmetijske občine na Dolenjem Avstrijskem.

Carigrad 23. novembra. General Kaulbars, spremljan po Nelidovu, obiskal danes velikega vezirja in ministra vnanjih zadev.

Vicenza 23. novembra. Tukajšnje katoliško delavsko društvo šlo včeraj z zastavami in godbo k društveni slavnosti. Množica vsprejela društvo s psovalnimi klici in je razrila. nastal je pretep. Vojaki napravili so red. Veliko osob ranjenih.

Aden 23. novembra. Kapitana in sedem osob francoske vojne ladije „Pengonin“ v Ambadu, kjer so se izkrcali, da bi se preskrbeli s pitno vodo, umorili so člani rodu Ekasa-Somanli.

London 23. novembra. Izvestje Reuterjevo: Iz Adena došla vest, da je angleški politiški rezident v Adenu dne 30. oktobra otok Sokotora vzel v posest.

Bombaj 23. novembra. Iz Ghuzni v pokrajini Lahore dospevi trgovci pripovedujejo, da je rod Ghilzajev premagal emirovo vojsko. Ustaja se hitro širi. Del emirove vojske z artilerijo pridružil se Ghilzajem.

Pariz 22. novembra. Bihourd, francoski ministerski rezident v Tunisu, prevzel je mesto generalnega rezidenta v Tonkingu.

Razne vesti.

* († Johannes Scherr.) Preteklo nedeljo umrl je v Zürichu Johannes Scherr, znani kulturhistorik in profesor na politehniku v Zürichu, v 70. letu svoje dobe. Spisal je mnogo del in si po svoji rezki pisavi pridobil mnogo čitateljev, izvestno tudi v Sloveniji.

* (Nemški prestolonaslednik) se je proti grofu Pariškemu baje tako izrekel: „Jaz nesem istega mnenja, kakor Bismarck, da je republika na Francoskem potrebna. To se pravi vzdržavati oljnat madež, ki se utegne razširiti čez vso Evropo. Drago mi bode videti vas na prestolu, kajti to bode jamstvo miru mej Francosko in Nemčijo.“ Tako se čita v monarhističnih francoskih listih, katerim prepuščamo vso odgovornost za to vest.

* (Anglež o nemški literaturi.) Lord Balfour, državni tajnik na Škotskem in lorda Salisburyja unuk, rekel je v svojem nagovoru na Edinburške profesorje mej drugim: „Jaz ne spadam mej oboževatelje nemške literature. Kar se tiče čistosti literature, zavzema po mojem mnenju nemška literatura jedva četrto mesto v Evropi.“

* (Vladajoče dinastije) štejejo dan danes 408 moških članov. Najštevilnejša je dinastija holsteinska, ako jo jemljemo v najširšem obsegu v pošte. Broji namreč 53 moških članov, od katerih spada na Rusijo (Gottorp-Romanov) 25, na Dansko (Glücksburg) 13, Augustenburg 4, Grško 4, Oldenburg 7 princev. K hiši Wettin spada na Saksonskem 34 (Weimar 11, Meiningen in Altenburg po 4, Saksonsko 6, Koburg 9), dalje na Angleškem 8, v Belgiji in na Portugalskem po 4 Koburgovci, vkupe 50 princev. Potem so na vrsti Bourboni s 47 princji. „Zur Lippe“ se piše 35 princev in grofov. Dinastija „Habsburg-Lothringen“ ima 33 nadvojvod, „Wittelsbach“ na Bavarskem 23 princev. Po 20 moških članov imajo obitelji Reuss, Liechtenstein in Hohenzollern.

* (110 let.) V bolnico v Pragi prišel je te dni Josip Dobias, težak iz Zibohlave pri Kolínu. Mož je 110 let star, še čvrst, le noge so mu oslabele.

Neustein-ove posladkorjene kri čisteče pile svete Elizabete, (817-5)

skušeno in od znamenitih zdravnikov priporočano sredstvo proti zabasanju. — 1 škatlica à 15 pil 15 kr, 1 zavoje = 120 pil 1 gld. a. v. — **Pred ponarejanjem se jako svari.** — Pristne so samo, če ima vsaka škatlica ručice tiskano našo protokolovalno varstveno znamko „Sveti Leopold“ in našo firmo lekarna „pri sv. Leopoldu“, Dunaj, mesto, Eeke der Spiegel- und Plankengasse. — Dobivajo se v lekarni G. Piccoli.

Zahvala.

Povodom smrti gospoda hišnega in zemljišnega posestnika Antona Fröhlich-a s njega dediči tukajnji mestni blagajnici izročili petindvajset goldinarjev za ubožce Ljubljanskega mesta.

Mestni magistrat si usoja to blagosređeno dejanje javno oznanjati in izrekati dostojno zahvalo.

Mestni magistrat Ljubljanski,

v 22. dan novembra 1886.

Župan: Grasselli.

Tujci:

22. novembra.

Pri stonu: Berger z Dunaja. — Somer iz Budimpešte. — Schlesinger iz Maribora. — Gruber z Dunaja. — Kern Lutoni iz Trsta. — Westen, Kolinsky z Dunaja. — Himelak iz Gorice.

Pri stali: Janeba z Dunaja. — Dr. Kosjek iz Grada. — Schick iz Brna.

Tržne cene v Ljubljani

dné 24. novembra t. l.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, hktl.	6 50	Špeh poven, kgr.	64
Rež,	4 55	Surovo maslo,	90
Ječmen,	4 06	Jajce, jedno	25
Oves,	2 60	Mleko, liter	8
Ajda,	3 57	Goveje meso, kgr.	64
Proso,	4 22	Telečje	60
Koruz,	5 04	Svinjsko	58
Krompir,	2 94	Koštrunovo	30
Leča,	10	Pišanec	40
Grah,	11	Golob	17
Fižol,	10	Seno, 100 kilo	2 68
Maslo,	95	Slama,	2 68
Mast,	68	Drva trda, 4 metr.	6 40
Špeh frišen,	56	„ mehka, „	4 20

Meteorološko poročilo.

Dan	Cas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Ve-trovi	Nebo	Mo-krina v mm.
22. nov.	7. zjutraj	737.90 mm.	0.0° C	sl. svz.	obl.	
	2. pop.	737.74 mm.	4.0° C	sl. jvz.	obl.	0.00 mm.
	9. zvečer	739.24 mm.	-0.4° C	sl. svz.	d. jas.	
23. nov.	7. zjutraj	739.05 mm.	-0.4° C	sl. jz.	obl.	
	2. pop.	738.84 mm.	7.0° C	sl. zah.	d. jas.	0.00 mm.
	9. zvečer	742.08 mm.	1.2° C	sl. jz.	jas.	

Srednja temperatura 1.2° in 2.6°, za 1.8° in 0.3° pod normalom.

Dunajska borza

dné 24. novembra t. l.

(Izvirno telegrafsko poročilo.)

Papirna renta	83 gld. 90 kr.
Srebrna renta	84 " 80 "
Zlata renta	114 " 65 "
5% marčna renta	101 " 25 "
Akcije narodne banke	881 " "
Kreditne akcije	250 " 10 "
London	125 " 85 "
Srebro.	9 " 95 "
Napol.	5 " 93 "
C. kr. cekini	61 " 72 1/2 "
Nemške marke	250 gld. 132 "
4% državne srečke iz l. 1864	100 gld. 171 "
Državne srečke iz l. 1864	104 " 20 "
Ogrska zlata renta 4%	93 " 75 "
Ogrska papirna renta 5%	105 " 50 "
5% štajerske zemljišč. odvez. oblig.	100 gld. 119 "
Dunava reg. srečke 5%	123 " 75 "
Zemlj. obd. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	99 " 70 "
Prior. oblig. Elizabetine zapad. železnice	100 gld. 178 "
Prior. oblig. Ferdinandove sev. železnice	10 " 19 "
Kreditne srečke	120 " 118 "
Rudolfove srečke	214 " 25 "
Akcije anglo-avstr. banke	
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.	

Zahvala.

Vsem prijateljem in znancem in čast. občinstvu, ki so se tako mnogobrojno udeležili pogreba gospoda

JAKOBA SAJOVICA,

bivšega trgovca, zemljišnega in hišnega posestnika,

posebno pa še za veliko darovanih krasnih ven-ciev izreka najprišrčnejšo zahvalo

(870) žalujoča rodbina.

V Kranji, 23. novembra 1886.

Poslano.

(3-43)

Najboljša pitna voda pri epidemijah.

GLAVNO SKLADIŠTE MATTONIJEVE GISSHÜBLER

KISELINE

poznate kas najbolje okrepljujuče pice,
I kas izkušani lek proti trajnom kašlju pljučevine I
želudca bolesti grkljana I proti mehurnim kataru,

HINKE MATTONIJA

Karlovi vari I Widn.

Na prodaj je

v Rudolfovem (Novem mestu)

na najugodnejšem kraju ležeča

prostorna hiša,

pripravna za vsako trgovino ali obrt, z devetimi sobami, prodajalnico, hlevom, petimi kletmi, prostornim dvoriščem, vrtom itd., potem tik mesta na okrajni cesti ležeč pod z velikim vrtom (posebno pripraven za izvršitev kake stavbe), shramba za vozove z njivo vred, tudi za stavbeno zemljišče uporabiti, več njiv itd., vse to pod katastralno ob-čino Novomeško spadajoče.

Dalje je tudi na prodaj jedno uro od Novega mesta oddaljeno

posestvo

s hišo in drugimi gospodarskimi poslopji vred. — Kaj več pove iz prijaznosti upravnistvo „Slovenskega Naroda“.

(861-2)

Prodaja dreves.

Dne 28. novembra popoldne ob 3. uri prodalo se bode na javni dražbi pri županstvu v Borovnici (Franzsdorf) iz lastnega gozda podpisanega

200 jelkovih dreves.

Debelost od 45 cm. višji, merjeno v prsni visokosti — Natančnejši pogoji zvedo se lahko pri posestniku gozda.

Na Vrhniki 20. novembra 1886.

(859-2)

Jos. Lenarčič.

Služba rudniškega zdravnika.

Pri podpisani c. kr. rudniški direkciji se oddaje služba rudniškega zdravnika z dostojanstvom in dohodki X. dostojanstvenega razreda, s 400 gld. popotnine in prostim stanovanjem proti odbitku polovice službene doklade, in sicer proti temu pogoju, da bode na novo nastopivši rudniški zdravnik še le po triletnem brezmadežnem službovanju na poskušnjo, mej katerim pa se mu zamore služba polletno odpovedati, stalno nastavljen, in da se mu bodo v tem slučaju tri poskušna leta v odmero pokojnine, ne pa v petletne doklade ušela. Službene dolžnosti rudniškega zdravnika določuje službeni red.

S 50 kr. kolekovane prošnje z dokazom starosti, krepke telesne postave, dosedanjega zdravniškega službovanja in znanja nemškega in slovenskega ali kacega drugega slovanskega jezika, kakor tudi doktorstva medicine in kirurgije in magisterstva o porodništvu, naj se do 20. decembra 1886 pri podpisani c. kr. rudniški direkciji uložé.

Na prošilce z daljšim službovanjem v bolnišnicah in spretno operaterje se bode posebno ozir jemal.

(871)

Idrija, dné 21. novembra 1886.

C. kr. rudniška direkcija.

Vsi veščaki in učenjaki

zjedini se v tem, da je

zdravilstveno parno ribje olje

najboljše olje te vrste. — Samo to parno ribje olje ima svoj neovrgljiv učinek, jedino samo to olje prenaša želodec brez težave; ker se uporabljajo pri njega izdelovanju le najsvetlejša ribja jetra, iz kojih se s pomočjo parne vročine izceja čisto bledorumenno olje, popolnem prosto vseh jedkih in gnilobnih tvarin. To parno ribje olje prodaja vedno sveže in najboljše baže

LEKARNA PICCOLI-jeva

„pri angelji“, v Ljubljani, na Dunajske cesti.

Cena steklenici 60 kr.

Častito občinstvo se prosi, da zahteva vedno le parno ribje olje, koje treba dobro razločevati od nižje vrste temno-rumenega olja, ki se izdeluje iz bolj ali manj žarkih jeter in vsled svojih pokvarjenih organskih tvarin želodec zelo obtežuje in pokvari.

(759-7)

Št. 6071. kazn. 1886.

Objava.

Dné 24. oktobra t. l. našli so v Spodnji Be-dekorčini, v okraji Zlatar v Zagorji, v potoku Voj-sak mrtvo truplo neznanega moža.

Mrliča so v noči od 23.—24. oktobra t. l. pri-nesli pod most imenovanega potoka in na njem se vidijo sledovi posilne smrti, namreč da je zadušen. Truplo umorjenega je 60 palcev dolgo, širokost prsij je srednja. Obleden je bil civilno, na glavi je imel majhen okrogel klobuk, suknja njegova bila je črna, bolj rujava, kakeršne navadno nosijo svinjski trgovci. Telovnik bil je temne barve s petimi gumbi, zadnja podklada bila je iz črnega platna. Ovratnik suknje bil je precej umazan, podklada rujava, črnokrižasta s pikami. Hlače so bile iz črnega blaga. Srajco je imel iz belega platna z belimi steklenimi gumbi, iz jednacega platna imel je tudi gače. Na hlačah je imel, kakor po navadi jermen. Desni hlačni žep je bil preobrnjen. Na nogab je imel skoro nove čevlje z vlačnimi golenicami (šiflete) iz lakovanega usnja, z dvema vrstama žeblijev na podplatih, podpetniki bili so 3 prste visoki in ravno tako podkovani.

Na mrličevih prsih našli so ploščensko zr-calo z imenom tovarne R. Sagar.

V desnem žepu telovnika imel je revolverjev basovnik in gost rumen glavnik. Lase ima mrlič črne, pri ušesih že osivele, brke in obrvi pa ko-stanjastorujave, brado imel je obrito pred 24 urami. Čelo ima nizko, nos srednje velik, zobe dobro ohran-jene, brado majhno in okroglo, oči majhne, ušesa primerne. Obraza je temnega, roke in noge ravno tako kakor cel život suhe in nepoškodovane. Na vnvanji strani vratu od jednega ušesa do drugega in pod brado poznajo se sledovi, da je zadušen.

Oblastva, ki bi po tem popisu spoznala osebo mrtveca, prosijo se, da to takoj naznanijo temu sodišču, da se bode potem določila njegova identiteta.

Kralj. sodbeni stol v Varaždinu,

dné 20. novembra 1886.

Nepresegljivo za zobe

I. Salicilna ustna voda,

aromatična, upliva okrepljujoče, ovira spridenje zob in odstranjuje smrdečo sapo. Velika steklenica 50 kr.

II. Salicilni zobni prah,

splošno priljubljen, upliva okrepljujoče in nareja zobe svetlo in bele. à 30 kr.

Zgoraj navedeni sredstvi, o katerih je že prišlo mnogo zahval, ima vedno sveže v zalogi ter jih razpošilja vsak dan po pošti

(495-16)

„LEKARNA TRNKOCZY“

zraven rotovža v Ljubljani.

Vsakemu, ki kupi v lekarni Trnkoczy origi-nalno salicilno ustno vodo in salicilni zobni prah, se pridene zastoj razprava o varovanju zob in ust.

Oglas.

Oskrbništvo posestva Jurovo dá dne 9. decembra ob 10. uri dopolu-dne v Jurovem blizu Metlike v najem na tri leta, to je od 1. aprila 1887 do konca marca 1890

gostilnico v Brodu

blizu kopališkega mostu, pol ure od Metlike s pravico za točenje vina in pripada-jočim zemljiščem tistemu, kdor največ obljudi.

Kateri žele vzeti v najem, naj pridejo ta dan v uradno pisarno.

(853-2)

V našem založništvu je izšla in se dobiva po vseh knjige trinitnih knjižica:

Umetno ribarstvo.

Spisal

Ivan Franke.

3 3/4 pde v 8° s podobami. Mehko vezana stane 50 kr

Krasna domovina naša s svojimi potoki, rekami in jezeri je za umno ribarstvo tako ugodno ustvarjena, kakor ne kmalu kako druga dežela. Sredstva in pota, kako isto pri nas urediti in upravljati, podaje čislani gospod pisatelj na jako umeven način v gor-omenjeni knjižici. Le-ta bode vsakemu ki ima srce in skrb za povzdigo narodnega blagostanja, dobro dollo sredstvo, da se o tem predmetu pouči. Priporočujemo torej knjižico osebito velečestiti du-hovičini, učiteljem in zemljiškim posestnikom, ker sva uverjena, da jo bodo z velikim zanimanjem prebirali ter iz nje črpali gotovo lepo korist.

Ig. pl. Kleinmayr et Fed. Bamberg

knjigotržnica

v Ljubljani na Kongresnem trgu.

